

"Fâtır-ı Zülcelâlin izniyle, emriyle, kuvvetiyle, hikmetiyle, umum hayvânâtın mânevî çobanlarının reisi, büyük bir melek-i müekkeli vardır." Burada bahsedilen Hz. Mikail'den farklı bir melek midir?

Dört büyük melekten daha üstün daha faziletli bir melek olmadığı için, bu cümleleri tevil ederek anlamak gerekiyor.

"Hem de rû-yi zemin bir tarladır; umum nebâtat onun içinde ekilir. Umumuna, Cenâb-ı Hakkın namıyla, kuvvetiyle nezaret edecek müekkel bir melek vardır. Ondan daha aşağı bir melek, bir taife-i mahsusaya nezaret etmekle Cenâb-ı Hakka ibadet ve tesbih eden melekler var. Rezzâkiyet arşının hamelesinden olan Hazret-i Mikâil Aleyhisselâm, şunların en büyük nâzırlarıdır."(1)

"İkinci meslek odur ki, Hazret-i Cebrâil, Mikâil, Azrâil gibi melâike-i izâm, birer nâzır-ı umumî hükmünde, kendi nevilerinden ve kendilerine benzer küçük tarzda aveneleri vardır."(2)

Ayrıca yukarıda vermiş olduğumuz iki metinde Mikail (as)'in umumi ve en büyük bir nazır olduğunu açık bir dil ile ifade etmektedir. Hayvanatın umum ve büyük reisi de Mikail (as)'in riyaseti altında anlamak en makul olanıdır, diye anlıyoruz.

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Yirmi Dördüncü Söz, Dördüncü Dal.](#)

(2) bk. [Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup, İkinci Mesele Olan İkinci Risale.](#)